

Økologi, Kvæg

Sengebåse til økologiske køer – hvilke regler gælder?

I denne artikel kan du blive klogere på, hvilke regler og krav der gælder, alt efter hvilken type sengebås du har til dine økologiske køer.

Viden om

I økologireglerne er der ikke nogen specifikke krav til størrelsen på sengebåse til køer, og ved økologikontrol ser kontrolløren derfor på dyrenes ligge-, lægge sig- og rejse sig adfærd. Dette er en mere diffus måde at kontrollere størrelsen på sengebåse til køer, men her guider vi dig til, hvad du selv kan gøre for at sikre, at størrelsen på sengebåsene er optimal, og at der er tilstrækkelig med strøelse i sengebåsene.

Krav til størrelse på sengebåse er defineret i "Lov om hold af malkekvæg"

I [Lov om hold af malkekvæg](#) er der en række krav til størrelsen på sengebåse. I loven eksisterer der en overgangsordning, hvor bygninger med sengebåse, som er taget i brug før d. 1. juli 2010 har indtil d. 1. juli 2034 til at leve op til de størrelseskrav, som er angivet i "Lov om hold af malkekvæg". Ligeledes har bygninger, som er taget i brug i perioden d. 1. juli 2010 til og med d. 30. juni 2012, indtil d. 1. juli 2032 til at leve op til størrelseskravene.

Denne overgangsordning skal ikke forveksles med de regler, der gælder for økologer. Uanset om stalden er bygget før eller efter d. 1. juli 2010, så bliver man som økolog stadig kontrolleret på dyrenes ligge-, lægge sig- og rejse sig adfærd. Dvs. at du som økolog både skal leve op til størrelseskravene på sengebåse, som angivet i "Lov om hold af malkekvæg" og herudover, bliver du ved en økologikontrol kontrolleret på, om dyrene kan udføre sine naturlige og normale ligge-, lægge sig- og rejse sig adfærd.

I bilag 8 i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#) kan du finde en tabel med størrelseskrav til sengebåse alt efter race.

Krav til strøelse i sengebåse

Alle dyr skal have adgang til en ren, tør og bekvem liggeplads. Det betyder, at der skal være mindst én sengebås pr. dyr og at sengebåsen skal være velforsynet med ren og tør strøelse. Du kan f.eks. anvende halm, sand eller savsmuld som strøelse i sengebåsene. Strøelsesmængden skal være tilstrækkelig til at lejet altid er rent, tørt og former sig efter dyrets krop - uanset typen af underlag. I nedenstående tabel kan du se, hvilke krav der gælder for strøelsesmængde afhængig af typen af underlag i sengebåsen.

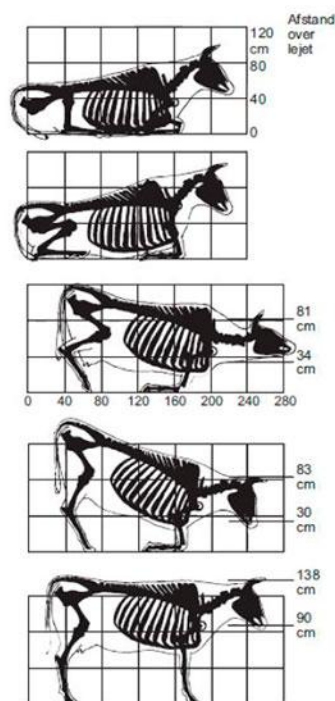
Underlag	Strøelsesmængde
Sengebåse med bagkant (med en max højde på 30 cm over gulv)	Strøelse nok til, at lejet er fyldt op til bagkanten og fordelt i hele lejet.

Underlag	Strøelsesmængde
Beton	Mindst ca. 5 cm
Måtter (1-3 cm. Gælder også flere lag måtter)	Mindst ca. 5 cm
Flerlagsmadrasser (3-5 cm) og kanalsyede madrasser (6-14cm)[MHH1]	Alle madrasser skal strøs, så de er rene og tørre. Mindst ca. 5 cm lejeunderlag inklusiv strøelse.

Kilde: Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion, februar 2020.

Læs også: [Strøelse til økologisk kvæg forebygger skader](#)

Kilde: Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion, februar 2020, bilag 7.

Vurdering af rejse-sig adfærd hos kvæg

I bilag 7 i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#) findes der en skala til vurdering af rejse-sig adfærd hos kvæg. Du kan bruge skalaen som guide til at vurdere, om dine køer har nok plads i sengebåsen til at rejse sig på en naturlig måde.

Du kan se skalaen nedenfor. I skalaen er nr. 1 den bedste og mest naturlige rejse-sig adfærd. Oplever du at dyr i besætningen udviser en unormal rejse-sig adfærd (nr. 2- nr. 5) er det vigtigt at rette op på forholdene, f.eks. ved at justere nakkebom, flytte bøjler eller forlænge sengebåsen.

1. Uafbrudt og normal rejse-sig-bevægelse
 - Én glidende fremadrettet bevægelse, evt. kort pause på forknæ.
2. Afbrudt rejse-sig-bevægelse – drejer hovedet
 - Én glidende fremadrettet bevægelse, evt. kort pause på forknæ, men hvor koen i starten af bevægelsen krænger hovedet noget til siden.
3. Afbrudt rejse-sig-bevægelse – Pause på forknæ
 - Fremadrettet bevægelse, der er tydeligt afbrudt af pause på forknæ.

4. Tydeligt besværet evt. afbrudt rejse-sig-bevægelse

- Fremadrettet bevægelse, der er tydeligt besværet: hoved krænges meget til siden / gentagne rejse-sig-forsøg / udskrid. Evt. med pause på forknæ.

5. Unormal evt. afbrudt rejse-sig-bevægelse

- Enhver rejse-sig-bevægelse, der ikke udelukkende er fremadrettet. F.eks.: nakke rammer nakkebom – ko må vride sig bagud for at komme op, rejser sig evt. som en hest.

Læs mere om hold af malkekvæg

[FAQ omkring lov om hold af malkekvæg](#)

[Overgangsordninger for Lov om hold af malkekvæg](#)

Emneord

Dyreetik, dyrevelfærd og dyreadfærd

Kvægstalde

Liggetid

+2

Publiceret: 20. oktober 2020

Sidst bekræftet/revideret: 20. oktober 2020

Vil du vide mere?

Arne Munk

Konsulent

SEGES

arm@seges.dk

+45 8740 5240

Birgit Ingvorsen

Landskonsulent

SEGES

bii@seges.dk

+45 8740 5493

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES	Tlf.	87 40 50 00
Agro Food Park 15	Fax.	87 40 50 10
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

